

Společná obchodní politika EU (obchod s nečleny) 2023

NVS – ot. 22

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy - 1

- **společná obchodní politika**
- **Evropská integrace prostřednictvím celní unie: celní unie je prvotní, od ní se odvíjí společná obchodní politika**
- **vnitřní a vnější aspekt celní unie**
- **celní unie**
 - pojem, zóna volného obchodu, stadia integrace
 - teritoriální rozsah

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy – 1a

- **SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA EU:**
- Spočívá na celní politice a na společných obchodních pravidlech vzhledem k třetím zemím
- zásady: čl. 206 a n. SFEU
- Cíle: harmonický rozvoj světového obchodu
- odstranění omezení mezinárodního obchodu
- snižování celních a jiných překážek
- přímé zahraniční investice

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy - 2

čl. 207 - základ (obsah) společné obchodní politiky - jednotné zásady:

- úpravy celních sazeb
- uzavírání celních a obchodních dohod
- obchodní aspekty duševního vlastnictví
- přímé zahraniční investice
- sjednocování liberalizačních opatření (minulost)
- vývozní politika
- dovozní politika: opatření na ochranu obchodu (dovozu) - dumping, subvencování
- - *pramen práva: nařízení - řádný legislativní postup*

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy – 3

- **výlučná pravomoc EU**
 - rozsah
 - zpětná delegace
- **Světová obchodní organizace (WTO)**
- **Charakter WTO, členství EU a členských států EU**
- **Smlouvy WTO (GATT, GATS, TRIPS aj.)**
 - závazné pro EU a členské státy
 - přednost před sekundárním právem
 - není automaticky přímý účinek v právu EU

Právní nástroje společné obchodní politiky - přehled

- **autonomní** = sekundární právo EU
 - nařízení, rozhodnutí, jiná opatření
 - věcně:
 - cla – celní tarif, celní kodex, závazky GATT, WTO
 - regulace dovozu a vývozu – jednotná pravidla
- **smluvní** = mezinárodní smlouvy uzavírané EU s nečleny

Smluvní nástroje společné obchodní politiky

- **Evropské dohody o přidružení:**
- **Černá Hora, Srbsko a Bývalá jugoslávská republika Makedonie a Albánie,** jsou pak oficiálními kandidátskými zeměmi. S Černou Horou a Srbskem byla zahájena přístupová jednání a v jejich rámci byly otevřeny příslušné kapitoly. Potenciálními kandidátskými zeměmi jsou rovněž Bosna a Hercegovina a Kosovo. V přípravě Ukrajina a Gruzie
- - celní unie s Tureckem
- - partnerství (země býv. SSSR), Ukrajina
- - středozeří (Euro-med)
- - volný obchod s JAR, preferenční dohoda s Mexikem aj.
- **kontrolováno Výborem pro obchodní dohody WTO, lze podle WTO**
- **ACP - Vztahy k RZ (banány) – Smlouva z Cotonou 2003 – GSP (viz dále)**
- **Švýcarsko – dvoustranné smlouvy**
- **USA, Kanada (nové dohody o volném obchodu ve stadiu sjednávání)**

Evropský hospodářský prostor - 1

- Dohoda o EHP 1994
 - **struktura, působnost – EHP = EU + ESVO - CH**
 - **legislativa EU**
- Zahrnuje: plná práva a povinnosti vnitřního trhu EU (s výjimkami) - čtyři svobody vnitřního trhu a některé související politiky (hospodářská soutěž, doprava, energetika a hospodářská a měnová spolupráce) + horizontální politiky, které jsou úzce propojeny se čtyřmi svobodami: sociální; politiky na ochranu spotřebitele, v oblasti životního prostředí, statistik a práva obchodních společností
- Výjimky – vynětí:
 - společná zemědělská politika a společná rybolovná politika
 - celní unie;
 - společná obchodní politika;
 - daňová harmonizace,
 - společná zahraniční a bezpečnostní politika;
 - spravedlnost a vnitřní věci (nicméně všechny země ESVO jsou součástí schengenského prostoru);
 - hospodářská a měnová unie

Vztahy EU – Švýcarsko jen dvoustranné dohody (jen k informaci)

- První balíček („**dvoustranné dohody I**“, přijaté v roce 2002): oblasti letecké dopravy, veřejných zakázek, výzkumu, zemědělství, technických překážek obchodu (které mají být odstraněny pomocí zásady vzájemného uznávání), pozemní dopravy, **svobody usazování a volného pohybu osob**. Tento poslední bod je v současné době předmětem sporu, protože v únoru 2014 se ve Švýcarsku konalo referendum o ročních kvótách pro zahraniční pracovníky a o dalších předpisech upravujících imigraci. Schválení referenda těsnou většinou ohrožuje dvoustranné dohody a může vést k ukončení celého balíčku, nebude-li nalezeno diplomatické nebo institucionální řešení.
- Druhý balíček („**dvoustranné dohody II**“, přijaté v roce 2005): dohody ze Schengenu a Dublinu, zdanění příjmů z úspor v podobě úroků, boj proti podvodům, **zpracované zemědělské produkty**, statistiky, důchody, životní prostředí, audiovizuální program MEDIA, vzdělávání.

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy - 4

- **Autonomní x smluvní nástroje:** autonomní = akty sekundárního práva EU (nařízení), smluvní: mezinárodní dohody
- **AUTONOMNÍ NÁSTROJE SPOLEČNÉ OBCHODNÍ POLITIKY**
- C L A – Jednotný celní tarif, Celní kodex (procedura celního projednání – určení původu)
 - smluvní tarif = preference
- ochranná opatření: společná
- jednotná dovozní pravidla – otevřenost
- ochranná opatření obecná - zvýšení cel, kvóty (viz postup)
- - antidumpingová opatření: je-li cena exportu do EU nižší než cena aplikovaná za normální situace ve vyvážející zemi (!?)
- - protisubvenční opatření: výrobek je subvencován vyvážejícím státem (státní podpora)
- -- regulace vývozu

Ochranná opatření při dovozu do EU - 1

- Nařízení [260/2009](#) o společných pravidlech dovozu (obecná úprava) – [625/2009](#) – vybrané země
- **Obecně platí:**
- zásada volného dovozu produktů
- možná ochranná opatření
- mimo textilní výrobky (zvláštní úprava)
- zvláštní režim pro některé země (nař. 625/2009) - Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Kazachstán, Rusko, Severní Korea, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán a Vietnam

Ochranná opatření při dovozu do EU - 2

- **Vlastní ochranná opatření**
- produkty jsou dováženy do EU v natolik zvýšeném množství nebo za takových podmínek, že tím výrobcům v EU vzniká nebo hrozí vážná újma
- Komise může změnit dobu platnosti dovozních dokladů vydaných kvůli kontrole
- může vytvořit postup pro povolení dovozu a zejména systém dovozních kvót
- Tato opatření přijímá Komise nebo Rada.
- Pokud některá země EU požádá o zásah Komise, přijme Komise rozhodnutí do pěti pracovních dnů po obdržení žádosti.
- Rozhodnutí Komise se sdělují Radě a zemím EU.

- Antidumpingová cla
- Vyrovnávací cla (při státních podporách vývozce)

Mezinárodní ochrana duševního vlastnictví – vynucování práv

Dohoda TRIPS – trojí sankce:

- 1. opatření **správní** (zabavení)
- 2. opatření **občanskoprávní** (náhrada škody)
- 3. opatření **trestní**
- + předběžná opatření, hraniční přechody
- nařízení EU: systém zakazující dovoz, vývoz a reexport padělaného, pirátského apod. zboží